

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Z. L.

przy uczestnictwie K. L., M. H.

i E. O.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 28 października 2011 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie o kosztach zawarte w pkt 2

postanowienia Sądu Okręgowego

z dnia 18 listopada 2010 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę w tym zakresie Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 18 listopada 2010 r. Sąd Okręgowy oddalił apelację M. H. od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 5 czerwca 2008 r., którym stwierdzono, że wnioskodawczynie nabyła przez zasiedzenie własność nieruchomości, stanowiącej działkę o numerze 119, położoną w O. Jednocześnie Sąd ten ustalił, że każdy uczestnik ponosi koszty związane ze swym udziałem w sprawie, stwierdzając że podstawą rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, a także kasacyjnego jest art. 520 § 1 k.p.c.

Wnioskodawczynie w zażaleniu domagała się uchylenia zaskarżonego postanowienia w części dotyczącej orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego i kasacyjnego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Zarzuciła, że jej interes pozostawał w sprzeczności z interesami uczestników M. H. i E. O., koszty postępowania apelacyjnego i kasacyjnego wywołane były apelacją M. H., a przy pierwszym rozpoznaniu apelacji Sąd Okręgowy obciążył ją kosztami postępowania apelacyjnego. Złożony spis kosztów obejmował umówione wynagrodzenia adwokatów na wszystkich etapach postępowania oraz opłaty skarbowe od pełnomocnictw. W odniesieniu do wynagrodzeń w postępowaniu apelacyjnym była to kwota 5400 zł, w postępowaniu kasacyjnym kwota 10800 zł, ponieważ wnioskodawczynie była reprezentowana przez innego pełnomocnika, a w ponownym postępowaniu apelacyjnym 8100 zł, z uwagi na ustanowienie innego pełnomocnika.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione. W rozpoznanej sprawie, zakończonej postanowieniem uwzględniającym żądanie wnioskodawczynie stwierdzenia, że nabyła własność opisanej w postanowieniu Sądu pierwszej instancji nieruchomości przez zasiedzenie, interesy jej i uczestników postępowania były sprzeczne. Wnioskodawczynie zgłosiła także wniosek o zasądzenie na jej rzecz zwrotu poniesionych kosztów postępowania. Rzeczą Sądu drugiej instancji było rozpoznanie tego wniosku w oparciu o jedną z zasad przewidzianych art. 520 k.p.c. Zaskarżone postanowienie stanowi w zasadzie powtórzenie ogólnej zasady przewidzianej art. 520 § 1 k.p.c., które mogło wyrażać intencję, że Sąd Okręgowy

nie znalazł podstaw do odstępowania od tej ogólnej zasady, chociaż w takiej sytuacji należało oddalić wniosek o zasądzenie kosztów postępowania. Takie zapatrywanie wyrażone zostało w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 1999 r., III CKN 497/98, OSNC 2000/6/116 i podziela je również Sąd w rozpoznawanej sprawie. Uzasadnienie zaskarżonego postanowienia sprowadzone zostało do odwołania się do treści wymienionego przepisu, a zatem nie odniosło się do żądania wnioskodawczynie. Nie wyjaśnia również przyczyn, które legły u podstaw zastosowania przepisu, którego konsekwencją jest obciążenie wnioskodawczynie kosztami, które poniosła w postępowaniu odwoławczym i kasacyjnym, a wnioskodawczynie oraz uczestnicy postępowania nie byli w równym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania, jak też ich interesy nie były wspólne. Wobec tego nie jest możliwe dokonanie kontroli zaskarżonego orzeczenia, ponieważ zachodzi konieczność rozpoznania zgłoszonego przez wnioskodawczynie żądania. Podkreślenia jednak wymaga, że przyjęcie jako podstawy orzekania o kosztach postępowania jednej z zasad przewidzianych przepisem art. 520 k.p.c. powinno uwzględniać jej adekwatność do wyniku postępowania oraz wymagań określonych w § 2 i § 3 tego przepisu, które mają charakter wyjątków od zasady ogólnej z § 1, a zatem powinny być ściśle stosowane. Ponadto złożony przez pełnomocnika wnioskodawczynie spis kosztów obejmuje określenie ich wysokości jako sumy wynagrodzeń w maksymalnych stawkach, co nakłada na Sąd obowiązek dokonania oceny, zarówno w odniesieniu do celowości i niezbędności poniesienia, jak też wysokości tych kosztów, przy uwzględnieniu przesłanek przewidzianych art. 109 § 2 w związku z art. 13 § 2 i art. 391 § 1 k.p.c.

Z powyższych względów zaskarżone postanowienie należało, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., uchylić i sprawę w tym zakresie przekazać Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania oraz w oparciu o art. 108 § 2 w związku z art. 13 § 2, 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c. do rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego.